

خلاصه

مقدمه: گروه بندی صحیح سیستم ABO در افراد دهنده و گیرنده خون، اساس ایمنی انتقال خون را تشکیل می دهد. تزریق خون ناسازگار از نظر ABO عوارض جدی ناشی از واکنش های حاد همولیتیک انتقال خون را بدنبال دارد. گروه بندی ABO عبارت است از گروه بندی سلولی (Forward or Cell Type) که از آنتی بادیهای A و B برای تشخیص وجود آنتی ژنهای موجود در سطوح گلبولهای قرمز استفاده می شود و گروه بندی سرمی (Reverse or Back type) که برای شناسایی آنتی بادی های موجود، از معرفهای سلولی A1 و B مورد استفاده قرار می گیرد. گروه بندی ABO بایستی مشتمل بر هر دو روش سلولی و سرمی باشد و همچنین نتایج هر دو روش باید با هم مطابقت داشته باشند. مغایرت در گروه بندی ABO، بدین معنی است که نتایج حاصل از گروه بندی سلولی با نتایج بدست آمده توسط گروه بندی سرمی با هم همخوانی ندارند. بنابراین در بیمار دریافت کننده خون، این مغایرت بایستی قبل از ترانسفوزیون خون مرتفع گردد. همچنین در افراد دهنده نیز قبل از لیبل گذاری باید این مغایرت اصلاح شود. این مطالعه به منظور بررسی علل مغایرت گروه بندی سلولی و سرمی سیستم ABO در بیمارستان امام رضای تبریز انجام شده است.

مواد و روشها: این بررسی در مورد مغایرت های گروه بندی سیستم ABO در بیماران مراجعه کننده به مرکز ما از تاریخ تیرماه ۱۳۹۲ لغایت اسفند سال ۱۳۹۳ صورت گرفت. در این مطالعه گروه بندی خونی با دو روش سلولی و سرمی انجام می گرفت و نتایج با هم مقایسه می شدند

و در صورت وجود اخلاف، علل و موارد ایجاد کننده این مغایرت با جزئیات کلینیکی بررسی و طبقه بندی شدند.

یافته ها: بررسی مغایرت‌های موجود مابین گروه‌بندی سرمی (Reverse Grouping) و گروه‌بندی سلولی (Forward Grouping) در سیستم ABO و تعیین علل و عوامل به وجود آورنده این اختلافات، راه را برای یک گروه‌بندی دقیق در این سیستم هموار می‌سازد. در این بررسی که از اوایل تیرماه لغایت اواسط اسفندماه سال ۹۲ صورت گرفته بود، ۱۰۰ نمونه که مابین گروه‌بندی سرمی و گروه‌بندی سلولی مغایرت داشتند از نظر اتیولوژی و عوامل اصلی ایجاد کننده اختلاف مورد ارزیابی قرار گرفتند. ۸۲ مورد از این اختلافات ناشی از عوامل سنی بودند، بدین صورت که در این نمونه‌ها سطح بسیار پایین و یا عدم وجود آنتی بادیها و یا عدم توانایی در ساخت مقادیر زیاد آنتی بادیها منجر به بروز این مغایرت شده بودند. عامل ۱۶ مورد از این مغایرت‌ها نیز ناشی از پدیده رولکس و وجود آنتی بادیهای سرد (Cold Agglutinins) بود. عامل ۲ مورد از مغایرت نیز وجود زیرگروه A₂ در کنار آنتی سرم A₁ موجود در سرم بود.

نتیجه گیری: نتایج بررسی نشان داد که انجام توام گروه بندی سلولی و سرمی و آشنایی با علل مغایرت گروه بندی و طرق رفع آن در تعیین دقیق گروه بندی سیستم ABO در مراکز انتقال خون و یا بیمارستان‌ها ضروری است.

کلمات کلیدی: سیستم ABO، مغایرت گروه‌بندی، گروه‌بندی سلولی، گروه‌بندی سرمی